

U svijetu toliko opterećenom zaglušnom bukom sve brže i masovnije razmjene informacija, suvislo komuniciranje postaje sve više otežano. Paradoksalno, trošeći uzalud ogromne količine riječi koje oni kojima su namijenjene uopće ne žele čuti ili ih ne razumiju, zbog toga se u svakodnevnim situacijama rijetko brinemo.

Ipak, bar povremeno postajemo svjesni beznadežne nemogućnosti međusobnog komuniciranja i tada se suočavamo s pitanjem gdje je između suptilnih mehanizama nadomještanja stvarnosti, kako i zašto nestalo značenje.

Nakon radova na temu jezika koji odumiru, odnosno devijacija jezika kao sistema znakova i kulturnih vrijednosti u kojima se bavila i autoreferencijalnošću, najnoviji radovi Nike Radić su radikalizirane situacije reduciranja uobičajenih komunikacijskih kodova na elementarna piktogramska svojstva. Svodenjem filma na alegorijski automatizam konkretnih, zapravo zaustavljenih slika, potpuno se relativizira razlika između slike i zvuka, dovodeći u pitanje desaussureovsku definiciju značenja kao posrednika između označenoga kao "odsutnog" dijela i označitelja kao prisutnog nosioca značenja. Iako su neuropsihijatrijska istraživanja potvrdila pretpostavke o gledanju kao specifičnom vizualnom jeziku, pitanje zbog čega je isprepletenost slike i riječi, unatoč bezbrojnim varijantama pojava oblika, općerazumljiva kulturalna činjenica i dalje je bez odgovora.

Montaža kao moderna, konstruktivna aktivna metoda odlikuje se sposobnošću spajanja stvari na različitim osnovama. Ponekad i s namjerom da se ljude šokira i na taj način uvuče u prostor novog shvaćanja.

Obrnuto od uobičajenog, postupak montaže poistovjećuje se ovdje s "tišinom". Analogno Cageovom otkriću novih mogućnosti primjene magnetske vrpce u korištenju muzičke literature kao sirovog materijala, u središtu interesa ne nalazimo gramatičke pojmove koji bi podrazumijevali unaprijed pretpostavljeni smisao slikovnih izraza, nego sliku kao preobrazbu materijalnih znakova. Nastaje drugi jezik zasnovan na citatima, alegorijskim svojstvima kolaža kao ready madea, osebujna jezička igra u kojoj smo suočeni s nemogućnošću jednoznačnog tumačenja, konotativni jezik oslobođen društvenih konvencija, gdje se značenje uspostavlja isključivo na slikovnoj, ne-verbalnoj razini. Umjesto logičnog smislenog slijeda, priče, ili oblikovanja konzistentne, opipljive forme koju je moguće definirati, montažom je u cijelosti "izrezan" tekstualni dio.

Različito od prethodnih radova, prostor je transformiran u kontrolirane smjerove kretanja, sveden na koridore omeđene zavjesama. Bez obzira kojim prolazom krenuli, svaki put završavamo pred jednim od četiri monitora na kojima vidimo po jednu žensku ili mušku osobu. One su različite životne dobi, pa ipak povezane u paradigmatiku znakovnu strukturu bezuspješnim nastojanjem da govore: odsustvo bilo kakvih riječi oslobađa čitav prostor za izražavanje emocija. Prateći promjene na njihovim licima, prepušteni vještini vlastitog "pogleda", ubrzo postajemo svjesni da one bez ostatka odražavaju raspoloženja zabilježena kamerom tijekom razgovora. Iako nam je njegov sadržaj nepoznat, postajemo sudionici zbivanja, jer su autoričinom intervencijom uklonjeni svi tragovi govornog jezika. Poput otiska, preostao je samo njegov "negativ" koji obuhvaća raspon emocija od uznemirujuće bolnog do sreće i smirenosti. Izmjenjivanje intervala različitih raspoloženja koje vidimo na ekranskim slikama doslovno odražava temu o kojoj se govorilo; težina sadržaja očituje se usporavanjem promjena i pojačavanju ekspresivnosti lica, dok se smanjivanjem dramatičnosti priče ritam, gustoća i različitost izraza ubrzava. Tako nastaje situacija u kojoj umjesto promatrača postoje samo različiti sudionici u (odsutnom) zbivanju. Ono postaje stvarnim zahvaljujući interpretaciji u koju svatko ugrađuje dio vlastite osobnosti. Istina i stvarnost izjednačeni su s vizualnom činjenicom koja se može pohraniti, modificirati, primati i emitirati. U ovom slučaju perceptivna razina funkcionira kao ogoljeni komunikacijski kanal za razmjenu podataka o osobama, tragovima proživljenih iskustava, mislima i osjećajima koji su dio našeg možda zanemarenog, ali još uvijek zajedničkog sjećanja.